

2:05, Csütörtök (június 23.), Filmmúzeum

Színészportrék

A "Soós Imre"

magyar portréfilm, 34. rész, 38 perc, 1997

rendező: Sipos István, Kisfaludy András, Pacskovszky József, Seprődi Kiss Attila, Balogh Zsolt, Cselényi László, Izing Róbert

operatőr: Jankura Péter, Nemescsói Tamás, Horváth Adrienne, Ugron Gábor, Balogh Zsolt, Tóth Zsolt

hangmérnök: Gonda János

gyártásvezető: Endrődy Tibor

zenei szerkesztő: Szigeti Ágnes

Portréfilm egy-egy híres magyar színészeiről, életéről, munkásságáról, hivatásáról és pályájáról.

Egyéb epizódok

Idő szerint | Hely szerint

Vetítik: FILMMÚZEUM: Csütörtök (Június 23.) 2:05

Szombat (Június 25.) 9:00

Kedd (Június 28.) 2:10

Csütörtök (Június 30.) 2:05

Csütörtök (Június 30.) 2:20

*

Soós Imre

Életrajz

Színházi szerepek

Tv és filmszerepek

Foto

Szakirodalom

<http://www.szineszkonyvtar.hu/contents/p-z/sooselet.htm>

Soós Imre színész

Született:

1930. február 12. Balmazújváros, Magyarország

Elhunyt:

1957. június 20. Budapest, Magyarország

Életrajza:

Adatok:

1948 - érettségi

1949 - Lúdas Matyi c film főszerepe

1950-1951 "Dalolva szép az élet", "Civil a pályán", "Állami áruház" filmfőszerepei

1952 -végez a Színház és Filmművészeti Főiskolán

1952 - 1955 Debreceni Színház

1954- Jászai -díj

1955 - Körhinta - az örök szerelmespár Soós és Törőcsik Mari

1955 - a budapesti Madách Színház

1957 - nem engedik ki a moszkvai VIT-re

1957. június 20. - feleségével, dr. Perjési Hedvig orvostnővel öngyilkos lett.

Életútja részletesebben

Család

A balmazújvárosi szegényparaszti család nyolc gyermeke közül az egyik Soós Imre. Nagyszülei egyike analfabéta, ő maga is néhány elemivel dicsekedhetett. A család földművelésből él időtlen idők óta, a legkisebb tagjától a legidősebbig bezárólag. Dologidőben tanulásra és iskolába járásra, meg hasonló haszontalanságokra nincs idő, csak a természet szabta munka van, ami akkor épp arra a gyermekekre jut a családban. Majd őszön és télen és rosszidőben lehet "egyéb huncutságokkal" is foglalkozni. "Mennyi kedvességgel mesélt nagyanyjáról, aki nem tudta biztosan, ki az idősebb: Imre anyja, vagy nagynénje, mert a korkülönbség kicsi volt, így az

idők folyamán összecserélte őket. Meg egyáltalán ki anyakönyvezte ötven-hatvan évvel azelőtt egy zsellér isten tudja hányadik gyerekét?" Ezt a paraszti világot hagyja maga mögött, amikor egy utazó színész-statisztaválogató stábnál szerencsét próbál. Jelentkezése inkább csak amolyan próbálkozás. Szöveget mondatnak vele, és szakemberek rögtön felismerik a benne rejlő tehetséget. Szárnyat kap vándorló kedve, és a válogató-bizottság biztatásának hatására jelentkezik Budapesten a főiskolára, ahová elsőre felveszik az épphogy 18. életévét betöltött ifjút.

A Főiskolán

A legteljesebb tanyasi parasztvilágból érkezik egyenesen a fővárosba, "kis motyójával - a libalegelőről egyenesen a Rákóczi útra" - ahogy Vámos László meséli. Még Debrecenbe is alig-alig vitték be, és hát a főváros forgata azonnal elbűvöli az ifjút. Persze nem meglepő jelenség ez akkoriban, "hisz két évvel voltunk a felszabadulás után, a főiskola kapuja tárva, várták a munkásság és parasztság gyermekeit, és jöttek is a hívó szóra". Egykori tanárai mesélik, hogy "Soósban volt valami olyan többlet, ami minden többi osztályos társából hiányzott - a legtehetségesebbekből is - valami megfoghatatlan báj, felhőtlen ragyogás, harmatosan naiv tisztaság" "...őt nem lehet beskatulyázni, skálája úgyszólván határtalan...csalhatatlan ösztönnel és veleszületett stílusérzéssel rendelkezik, azzal, ami megtanulhatatlan és megfejthetetlen. Azzal, amit zseninek hívunk!" Főiskolai tanulmányait Gellért Endre, a nagy pedagógus-rendező és a színészóriás Rátkai Márton irányítják, Nádasdy Kálmán és Vámos László, Olty Magda tanáraival egyetemben. Tehetségekben bővelkedő osztály az övé: Psota Irén, Váradi Hédi, Horváth Teri, Berek Kati, Szemes Mari, Hacser Józsa, Szénási József, Tarsoly Elemér, Buss Gyula többek közt.

Főiskolai közjáték

"Rátkai egy délután a Karnyónét próbálta, amiben Soós Lipitlottyot, a rokokó ficsúrt alakította. Marci bácsi egy pálcával kezében megmutatta a figura mozgását; az ő fölényes mozgáskultúrájával a pálcát - sokéves komikus kellékét - forgatva ujjai között. Soós átvette a pálcát és úgy ment végig a színpadon - Marci bácsi és az osztály legnagyobb ámulatára - mint aki egész életében márványpadlón járt" - meséli az egykori szemtanú, egy magát megnevezni nem kívánó osztálytárs. A főiskolai életét mégis megkeserítik a politikai nyomásra kialakuló "kritika-önkritika gyakorlásának" - nevezett önsanyargatás gyakorlatok, amelyek gyakorta éjszakákba nyúlóan nyálasták be mindenki lelkét. Soós Imre ritkán célpontja ezeknek az összejöveteleknek, de az estek nyomasztó, lelket félelemben tartó mivolta alól ő sem vonhatja ki magát.

A Főiskola levéltárában Vámos László írásokra akad

Ki tudja ezek a jegyzőkönyvek hova kerülhettek azóta, egy biztos, Vámos László főiskolai tanárként még a hatvanas évek közepén ráakad Soós minősítéseire, és lemásolja kézírásával azok ide vonatkozó passzusait:

1949 - "... kétségkívül a legszínesebb lény az osztályban, nagyon tehetséges, dús fantáziájú.

Dacára külső sikereinek, nem száll a fejébe a dicsőség. Kitűnően viselkedik..."

1950 "... tehetségileg zseniális..."

1952"... Ferrari Violetta és Sinkovits Imre mellett talán ő a legtehetségesebb..." később: "... Soós rendkívüli tehetség, akit a korai siker tönkretett..." másutt lejjebb: "munkájához való viszonya nem olyan áldozatos és szerény, mint kellene. Ezért azután egy-egy szerepén kívül, amelyre lelkiismeretesen készül, elhanyagolja kötelességét, nem képezi magát ideológiailag, nem végez mozgalmi munkát, tanácsstag, akit nem látni a tanácsban nem jár el a DISZ központi vezetőségének üléseire sem, amelynek szintén tagja. Iszik, és mértéktelenül dohányzik..." szól a róla írott "jelentés". sajnos e feljegyzések aláírója nem ismertes, az eredeti jegyzőkönyvekben, de jellemző korrajz. "Ez a pár sor önmagáért beszél" - mondja Vámos - "... miért kellett tanácstagot csinálni egy húszéves gyerekből, aki maga is tanácsra szorul, miért kellett egyik gyatra filmszerepből a másikba rántani, értekezletekre, elnökségbe cipelni? És ezek mellett vajon milyen társadalmi munkát mulasztott el?" Kérde a hatvanas évek vége felé, kilenc évvel Soós Imre halála után, Vámos László.

Soós Imre és a film

1948-ban kezdő főiskolásként jobbára megélhetési okból jelentkezik statisztának a filmgyárhoz, ahol a "Talpalatnyi föld" c. filmben kap mellékszerepet. A Bán Frigyes rendezte filmben Mészáros Ágival, Szirtes Ádámmal, Horváth Terivel forgat együtt. Meggyőző alakításával hívja fel magára a figyelmet, bár ez távol áll eredeti szándékától, de mint rigmust kántáló legény, ismertté válik. Az otthonról hozott tapasztalataiból merítve, és jól ismerve a paraszti világ minden ízét, igen hiteles parasztszerepek alakítójává érik. A kor épp a munkás-paraszt ábrázolás minél hitelesebb megjelenítését várta el az általa fenntartott filmgyártól, s ebben a közegben Soós Imre ideális személyiségű színésznek találtatott. Szárnyra kapja a népszerűség az 1949-ben leforgatott "Lúdas Matyi" c. filmben játszott főszerepe kapcsán, bár még a Színház és Filmművészeti Főiskola hallgatója. Magyarországon ez az első hazai gyártású színes film, amelyet Soós egykori tanára, Nádasdy Kálmán rendez. Népmesei erejű hiteles alakítására az egész ország felfigyel, sőt az 1950-ben megrendezett Karlovy Vary filmfesztiválon a legjobb férfialakítás díját kapja, az akkori kelet-európai filmgyártás legrangosabb díját. A film aztán elkerül a szocialista országok forgalmazásában szinte valamennyi tagállamba, és mondhatni világhírhez segíti az ifjú és kezdő színészt.

Soós a hírnév ellenére szerény marad és tanul

Miközben a sztárcsináló gépezet egyre magasabbra emeli, ő egyre inkább érzi saját fogyatékoságait, és ez zárkózottá, félszeggé és végtelenül szerénnyé teszi. Érettségijének hiányát gyakorta olvasással, forgatási szünetekben történő "lámpa melletti" tanulással pótolja. Éjszaka, hajnalban olvas és magol, kétszeres erővel tanul, igen mély elszántsággal igyekszik lemaradásait behozni. Igyekezetének következtében hamar felzárkózik. A színészmesterség dolgaival viszont egyre kevesebbet törődik társainál, ami sokak ellenérzését váltja ki vele szemben. Az viszont igaz, hogy helyzetgyakorlatoknál pillanatok alatt rátalál a figura lényegére, és igen meggyőzően, később kevés módosítást igénylően, szinte kipattan belőle a szerep. Mások hatalmas alpműveltséggel, heteken át küzdve találnak rá egy szerep megformálásának körvonalaira, Soós Imre ezzel szemben első olvasatra kialakít egy megformálási metódust, összegzi magában, majd néhány kulcs-geisztus kipróbálásával máris kész a szereppel. Majd megy olvasni Aranyt, meg Petőfit, mert abból épp lemaradása van... Főiskolai évek zárásául Fagyeejev Az ifjú gárda - c. darabjában játszik, és Szergej Tyulenyin szerepe nagy feltűnést kelt

főiskola-szerte a vizsgaelőadáson, talán erre szokták mondani, hogy "őstehetség". Főiskolai éveit során végig filmezték, "Dalolva szép az élet" (1950), majd "Civil a pályán" (1951), majd végzése évében az "Állami áruház"-ban dolgozik.

Soós Debrecenben

1952-ben diplomázik, majd a Debreceni Nemzeti Színházhoz kerül. A Főiskolát követően ugyan a Madách Színház le akarja szerződtetni, de a színház nem kap rá állami engedélyt, Soósnak szülőföldjére, Debrecenbe kell menni, odahelyezik. Soós a propaganda gépezet hírhadjáratának köszönhetően a kor ideális "szegényparaszti sorból kiemelkedő alakja", és mint olyant ellenérzésekkel fogadják Debrecenben, szűkebb pátriájában tehát népszerűtlen, "a népi demokrácia tévedésének", "reklámparasztnak" gúnyolják a háta mögött. Alapvetően pedig Soós maga a szerénység, és az alázat, aki pontosan tudja, honnan jön, és mivel tartozik a világnak sorsa megváltozása tekintetében. Papíron ugyan három esztendőn át tagja a színháznak, de ebből az ott töltött időből rengeteget vonatozgat, ingázva Debrecen és a főváros között. Útközben tanulja szerepeit, oda és vissza. Odamenet a ráváró filmgyári "adagot", visszafelé a színházi szerepeit. Debrecennek ezidőtájt pedig igen erős és ütőképes társulata van, de valahogy Soóst nem fogadja be a kollektíva. Tartanak hírétől talán, vagy a politikai hátszél vált ki belőlük tartózkodást, ma már ezt utólag nem igazán lehet kideríteni. Nagyszerű szerepekben tündökölhet ezidőtájt mégis Soós Imre.

Debreceni szerepek

Illyés mintha egyenesen neki írta volna a Fáklyaláng Józsiájának első két felvonását. Aztán a harmadik felvonásban, az öreg Józsa megformálásában, mintha saját, soha létezni nem tudó öregségét játszáná el... Egy szovjet vígjátékban, a "Nem magánügy"-ben fergeteges iramban és jól poentírozó képességgel játszik, kedvesen és lenyűgöző bájjal. Sok hűhó semmiért - Benedekjét alakítja, majd zenés darabokban is bizonyít. Mágus Miskában bolondozik, és mint Bandi huszár a Párizsi vendégben. Ám színpadi karrierjének csúcsát, maga a Rómeó alakítása jelenti 1954 -ben, a Vámos László rendezte Rómeó és Júliában. Rómeó szerepére szinte azonnal az első próbán rátalál. Tanára volt Vámos a főiskolán, jól ismeri Soós képességeit. Bántja az a beskatulyázási láz, az a parasztszínészi kategória, amellyel a filmes és színházi szakma besorolja Soóst, ő ismeri határtalan képességeit és mindenki legnagyobb meglepetésére osztja rá a shakespeare-i főszerepet, minden fiatal színész álmát. Vámost lenyűgözi ez a magabiztos, kész "Rómeó", szinte korrigálás nélkül születik meg a legendássá váló előadássorozat Soós főszereplésével. Nem másol, nem tanulmányozza az embereket, nem igényel mélyreható rávezetést, nincsenek mintaképei, talán ezért tud mindig önmaga lenni, s újszerűséget belevinni szerepformálásaiba. Mérhetetlen szenvedélyek lakoznak benne, mondják "kétszer annyit élt, mint más". Más hőfokon dolgozik benne szinte minden, a legszebbet, a legjobbat, és a legforróbbat szereti. Így is alkot. Az elragadtatás, a szenvedély állapotát óriási lendülettel a lehető legőszintébben tudja interpretálni, hisz szívéből, lényéből fakad mindez.

Rómeó Soós Imre

A Csokonai Színházban már a szereposztás palotaforradalmat okoz. Erre a bonvivánnak titulált

szerepre mindig csak szépfiúkat tesznek vidéken akkoriban. "Pedig Shakespeare egy szó célzást sem tesz Rómeó szépségére, belső karakterét olyan pontosan körülhatárolja, hogyha minden ötven évben van egy olyan színész, aki fedezi ezeket a belső tulajdonságokat, a külső már nem fontos. Hevesi Sándor szellemes megállapítása jutott eszembe, amikor Rómeót Soós Imrével játszottam: "... nem az a jó bonviván, akit szeretnek, hanem aki szeretni tud..." Soós nagyon tudott szeretni. Színészetének varázsa a nagyon-ban volt: nagyon tudott szeretni, nagyon gyűlölni, nagyon szenvedni, nagyon boldognak lenni, szinte már-már nem is emberi mértékkel - hanem shakespeare-i mértékkel - mérve fehér izzásban." - mondja Vámos László. Az első színpadi próbát Dunaújvárosban tartják a helyi kultúrház színpadán, a debreceni színház első nyári állomáshelyén. A Lőrinc cellát beépítik a színpadra és indul a próba. Soós tudja a szöveget, pusztán a játék interpretálására figyel. A jelenetet vulkanikus erővel dobja ki magából, mint aki a nagy terhet nem tudja tovább viselni. "Tizenkét év után is a hideg cikázik a hátamon, fölidézve, hogy nyűszített, jajgatta, majd értetlenül tagolta a - száműzetés - szót. Egy gyerek vált felnőtté, lázadt a világ ellen..."

Rá száll a légy - s én rá se nézhetek;

Csókot rabol - s én sóvárgok rabul"

"... azután belépett a dajka, s ő megnyugodva, lecsillapodva odahajtotta az öregasszony ölébe fejét: "Dadus..."

Ebből az egy szóból tudtuk, hogy Rómeó anyai szeretet nélkül nőtt fel, és hogy ő a dajkát anyjává fogadta. - Nem volt mit rendezni ezen a jeleneten, közönséggé váltunk valamennyien, akik láttuk. Azt hiszem az alakítás csúcspontja volt ez a kép, még akkor is, ha egy-egy előadás nem érte el az első próba intenzitását. Azóta ez az emlék jut eszembe, ha intellektust és a szenvedélyt egymással szembe állítani hallom: vagy ez, vagy az -alapon. A zseninél a két dolog elválaszthatatlan kölcsönhatásban él, míg a közepes választ e kettő közül, és vagy ráengedi a nagy lila gőzt, és értelmetlenül szenvedélyeskedik, vagy okosan elmondja a szöveget, úgynevezett brechti módon. (ami persze Brecht teljes félreértése és lejáratása). Soósnál mindent értettem. Képes volt a legbonyolultabb gondolatokat egyidőben kifejezni, s a gondolat szárnyain a lélek magasan szállt." - Vámos László: Soós Imre 1965. november

Soós Imrét a hírnév szárnyra kapja, magasra emeli, majd a földre ejti

Soóst a közben elkészülő Körhinta című film a világhírnév felé repíti. Ám egy időben őt túlreklámozzák, majd sorsára hagyják. A sajtó felkapja feltételezhetően a politika bátorítására, aztán amikor ez a politikum gerjesztette szél lanyhulni látszik, mert a Rákosi propaganda más területekre fókuszál, pillanatok alatt érdektelenné válik minden zseniális megnyilvánulása, s a sajtó átlendül a másik végletbe: közömbösen hallgat. Soós egyre kevésbé hisz önmagában. Belül keresi a hiba okait, nem veszi észre, hogy a politika és propaganda-gépezete csúfos játékot űz vele. Nem, vagy csak alig tudja feldolgozni mindezt. Amiért tegnap magasztalás dukált, azt ma meg sem említik, külföldi sikereitől itthon alig hallani. Elképesztő munkabírással él. Rohanások, szerepek, filmezés, próbák, rádió. Pótszerekkel kompenzálja a kompenzálhatatlant. Ital és a nyugtatók állandó "partnerei". Valahogy le kell győzni a külső megfelelés és a belső megterhelés nehézségeit.

Soós Imre, a színész

Jellegzetes, kissé fátyolos és rekedtes hangja, ízes magyaros beszéde, nyugtalan, izgatott, de

ennek ellenére mégis természetes stílusa, kitűnő arcjátéka, jellemformáló ereje szinte első perctől fogva jellemzi mind színpadi játékát, mind filmbeli szerepeit. Hiteles parasztfigurák alakítója, bár inkább sablonként alkalmazzák erre a szerepkörre. Elsőként Vámos László biztosít számára kiugrást a rákényszerített sablonalakok megformálása közül a ráosztott Rómeó szereppel. Kiugró teljesítménye ekkor megmutatja sokoldalúságát, és hogy mennyivel több rejlik a kor standardjain túl is tehetségében. Élete egyik kimagasló szerepévé válik ez a debreceni megmérettetés, afféle karriercsúcs.

Soós Imre végre Budapestre kerül

1955-ben a Madách Színházhoz kerül. Bizonyos szerepeket egyszerűen nem kap meg, bár eredendően predesztinált lenne rá, sőt nem egy ízben ezt értésére is adják, de mégsem ő játssza el azokat "tanító" célzattal, "forró fejűségét lehiggasztandó". (... a zsenikkel állandóan baj van) Ebben az időben forgatja a magyar filmművészet egyik kimagasló alakításaként Bíró Mátét, a Körhinta című filmben. Színházában egymást követően két siker is fűződik nevéhez: Sarkadi Imre: Szeptember, Pali szerepe (1955), és Móricz Zsigmond: Sári bírójának Jóska alakjának megformálása (1956)

Pesti esztendeje alatt jó barátságot köt Dajka Margittal, és Kiss Manyival, akik anyai szeretettel gondoskodnak tehetséges "védencükről" Dajka Margit visszaemlékezésében így erről: - "Nagy barátságunk az Éjjeli menedékhely próbáin kezdődött. Láttam, mennyire nehezen viseli a próbák gyötrelmeit, sokszor én vagy Kiss Manyika vittük el magunkhoz. Istápoltuk. Soha nem panaszkodott, de komoly kétségei voltak. Tükörbe nézett és megkérdezte: -Tíz év múlva mi lesz belőlem?- Az Éjjeli menedékhelyben és a Sári bíróban játszottunk együtt. Mindig igyekeztem, hogy ott legyek a színpad mögött, amikor a második felvonás elején bemegy a színpadra s mondja: -Szép időnk lesz!- Erőt, szárnyakat adott nekem is, amilyen költészettel ő ezt mondani tudta. Az előadás premierjére egy Hamlet-könyvet és egy szál virágot adtam neki s beleírtam: A jövő nagy Hamletjének! Dajka Margit."

Válsága

Állandósul belső vívódása. Magánéletében válságok sora követi egymást, orvosi támogatásra szorul. Ferrari Violetta, Soós nagy szerelme távozik 1956-ban az országból, és akkor erőteljesebb ivásba kezd. Magánya felerősödik, depresszió gyötri, de a külvilág felé ezt nem kommunikálja. Munkatempóján nem változtat, továbbra is film, és színházi szerepei között pendlizik, csak most már Pesten, az utazási időt lecsökkentve. Reményei szerint kijut majd az 1957-ben megrendezésre kerülő Moszkvai VIT*-re ez élteti sokáig, és az elutasítás a korábbiaknál is mélyebb válságba sodorja. (* = VIT vagyis Világ Ifjúsági Találkozó, akkoriban, a hidegháború időszakában, egy kulturális seregszemlén, vagyis a VIT-en, találkozhatott legálisan Kelet és Nyugat, a távol-keleti és angolszász országok delegáltjaként.) Újfent az ivásba menekül. Sőt pszichiátriai kezelésben részesül. Egyszer egy próbáról kerül kórházba, öngyilkossági kísérlete miatt. Rövid időt tölt kórházban, ahol kezelőorvosa dr. Perjési Hedvig orvosnő és közte szenvedélyes szerelem alakul ki. Az orvosnőt hamarosan feleségül veszi. Kapcsolatuk csupa szenvedélyes veszekedés, hisztéria, durvaság, ugyanakkor görcsös ragaszkodás, amolyan "héjanász". Különös szerelmi viszonyukat a jó barát, Müller Péter örökíti meg "Részeg józanok" című regényében.

Utolsó szerepében Curlyt alakítja a Madách színpadán, 1957. június elején, pár nappal halála

előtt.

Halála

Soós Imre örvénylő sorsa innen egyenesen a halál felé mutat. Hivatalos kommunikációban "öngyilkosságot követett el, másodmagával, feleségével, egykori ideg orvosával." - néhány héttel a házasságkötésüket követően. "Öngyilkosság? Véletlen? Gyilkosság? Leromlott fizikumának egy cseppel több nyugtató? Akárhogy is: az utolsó pillanatokban nem akart meghalni: szabadulni akarás nyomait találták a falon, a körmeit véresre kaparja. A legnagyobb vágya volt, hogy valamikor eljuttassa a Hamletet. Dajka Margittól kapott Shakespeare-kötetben a könyvjelzőjét a Hamletnél találták betűzve. Bízott magában, ha tudta, hogy más is hisz abban, amit ő meg akar valósítani." - írja róla Bódis Mária, és hányan vagyunk így ma is. Végzetes éjszakájuk körülményeit máig nem sikerült megfejteni. Talán közös öngyilkosság? Esetleg egy balsikerű veszekedés, vagy az alkoholtól nehezen kontrollálható túladagolt nyugtató, afféle baleset? Szándékosan nyitva hagyott gázcsap? Vagy csak nyitva felejtett? Az igazi szerelem disszidálása, és a kompromisszumra képtelenség, a jelen szerelmével? Valamiféle kisebbségi érzés? Aztán az utolsó pillanatban mégsem akar meghalni, mert kaparta a falat... a nyomok szerint - nehéz kérdések ezek. A rendőrség hibás eljárása is a legendák magasságába röpíti a nagyszerű színész halálát. Első pillanattól fogva öngyilkossággént kezelik a megtalált búcsúlevél okán. Az idegenkezűségekre nem is folytatnak nyomozást, holott alapvető nyomozati lépés ennek kizárása még ma is, afféle szarvas hiba. A nyombiztosítás során is elmozdítanak tárgyakat, sőt azok vizsgálata meg sem indul. Hagyják, hogy kitakarítsanak a lakásban másnap... A Soós körme alatt talált kis bőrdarab egy harmadik személy jelenlétére utal, mert egyikőjüktől sem származik állítólag e lelet. Nem vizsgálják ki, sőt szó sincs a jegyzőkönyvben erről. Talán nem is igaz, nem is tény? Csak megint a mítosz... A legendát erősítendő, a rendőrségi nyomozás vezetőjét is áthelyezik az ügyről, és más személy fejezi be a nyomozást, akinek kizárólagos célja, hogy az "öngyilkosság" bizonyítást nyerjen végre. A vizsgálat viszonylag hamar lezárul, és kettős öngyilkosságot állapít meg. Talán soha sem tudjuk meg az igazságot, de Soós életműve szempontjából talán ez már nem is olyan fontos. A halálosan szörnyű éjszaka során megszakad az egyik legnagyobb magyar fiatal férfiszínész sorsa. Rómeó elment hát. "... s a barát, aki szerette és becsülte őt, most szívesen odaszólna neki: elég a játékból, keljtek hát fel! Lent tapsolnak már, meg kell hajolni a függöny előtt. Holnap új előadásra hív a gong, holnapután másik szerepre szólít a színházi próbatábla..."

Összegzés

Egy szegénységben élő, bizonyítani vágyással oltott sokgyermekes család sarja, szakítva ősei fölművelési szokásaival a nagyváros forgatagába keveredik, itt nagy hírért sztárrá válik, talán nem minden megalapozottsággal az újságok címdalaira kerül. A szerelmes leányok, újságokból kivágott arcképét ragasztják a kollégiumi szobák titkos szekrényajtóira. Soós meg akar felelni ennek a hírnévnek, ám amikor ez megalapozottan bekövetkezhetne, addigra sors túllép rajta, és a legteljesebb sötétségbe taszítja lelkét. A siker és sikertelenség abszurditásának játéka sokakat megkísért, nehéz jól dönteni, jól viselni, és még nehezebb felette ítélkezni. Talán nincs is rá szükség, hisz a celluloidszalag soká megőrzi Soós Imre rövidre szabott életét (27 év), és művészi pályájának (8 év) filmlenyomatát. A Körhintában (1955), mint Bíró Máté, Törőcsik Marival alakított szerelmespárként örök helyet foglal a színművészet magyar egén, sok más

alakításával egyetemben.
1954-ben Jászai -díjjal tüntették ki.

Soós Imre utóélete

Sok-sok évvel később Szabó István filmrendező mesél a Francia köztársasági elnökről, aki kifejti egy interjúban, hogy számára a film nem más, mint egy régi moziemléke, amelyben egy fiú és leány a körhintán egymás kergetik, majd összekapaszkodnak. Pontosan nem tudja melyik ez a film, de számára a mozi, ez a fiú és ez a lány. Ez jelzi a Körhinta világsikerét, és Törőcsik Mari, Soós Imre örökbecsű alakjának nagyságát.

Balmazújvároson, a SEMSEY ANDOR MÚZEUM-ban, a múzeum állandó kiállításában kap helyet a helybeli születésű Soós Imre színész, és a településen rövid ideig tanító Sarkadi Imre is egy-egy kis emlékkiállítás keretében. (Balmazújváros, Debreceni u. 1. Telefon: 52/580-640; E-mail: S.A.Mu@mail.datanet.hu) A múzeum 1974. október 1-én nyílt. Az újonnan felépült Nemzeti Színház parkjában több neves színészegyeniség szobra mellett Soós Imre szobrot állítanak, amely Párkányi Raab Péter alkotása, 2002. március 15-én.

Soós Imre díj

A MASZK Országos Színészegyesület kezdeményezésére, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a MASZK a színészek erkölcsi megbecsülése és a társadalmi rangjának emelése céljából 2001-ben díjat alapít a pályakezdő színészek és a pályájuk delén túl lévő színészek számára. A SOÓS IMRE "PÁLYAKEZDŐ" DÍJAT azok a fiatal színészek kaphatják, akik legfeljebb öt éve vannak a pályán, kiemelkedő művészi teljesítményt nyújtanak, és állami művészeti díjat nem kaptak. Első alkalommal 2001 márciusában, a Soós Imre "Pályakezdő" díjat KEMÉNY ISTVÁN, a Budapest Bábszínház művésze és KISS ERNŐ a Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház fiatal művésze nyerte el. 2002-ben Soltész Erzsébet, és 2004-ben Ruttkay Laura a Magyar Színház művészei.

Forrás:

Magyar Színházművészeti Lexikon - Akadémiai Kiadó, Bp., 1994.

dr. Papp Sándor - Karsai Kulcsár István: Ki kicsoda a mai magyar filmművészetben - MOKÉP kiadása, Bp., 1983.

Színészmúzeum/ Bódis Mária: Soós Imre - Magyar Színházi Intézet Kiadása, Bp., 1981.

Új Filmlexikon - Akadémiai Kiadó, Bp., 1973.

Hont-Staud: Színházi Kislexikon - Gondolat Kiadó, Bp., 1969.

Illés Jenő: Színészarcok a közelmúltból / Vámos László: Soós Imre - Gondolat Könyvkiadó, Bp. 1968.

Hubay Miklós: Soós Imre / A megváltó mutatvány, Bp., 1965.

Demeter Imre: Huszonhétéves volt... - Film, Színház, Muzsika, 1957. június 28.